

STATENS LØNNSUTVALG

1/2019

År 2019, den 11. juni, holdt Statens lønnsutvalg møte i Riksmeklers møtelokaler i Grensen 3, Oslo.

Lønnsutvalgets sammensetning ved behandling av saken:

Dommer Tove Merete Voldbæk
Tingrettsdommer Terese Ulseth (*vara for Wallevik*)
Lagmann Kristel Heyerdahl
Seniorrådgiver Anne Elisabeth Wold Sæther
Avdelingsdirektør Arne Kr. Hestnes
HR-direktør Brith-Anne Svartsund
Avdelingsdirektør Ståle Tangestuen (*vara for Pettersen*)
Seniorrådgiver Tore Leirfall
Spesialrådgiver Atle Gullestad
Spesialrådgiver Roger Matberg
Rådgiver Randi Stensaker

Parter:

Politidirektoratet
Politiets Fellesforbund

For Politidirektoratet møtte:

Frode Aarum
Adele Ekeli Røsnes
Margunn Greenberg

For Politiets Fellesforbund møtte:

Roar Fosse
Marius Bækkevar

Saken gjelder:

TVIST MELLOM POLITIDIREKTORATET OG POLITIETS FELLEFORBUND I
FORHANDLING PÅ SÆRLIG GRUNNLAG ETTER HOVEDTARIFFAVTALEN
MELLOM KMD OG LO STAT, UNIO OG YS STAT PUNKT 2.5.1 (2018 – 2020)

Det ble ikke reist innsigelser mot utvalgets sammensetning.

Saksforholdet i korte trekk:

Saksøkerne – Politiets fellesforbund (PF) – har lagt ned følgende påstand:

1. Oppgjøret sendes tilbake til delegert nivå for gjennomføring av forhandlinger på hele pottens størrelse, basert på lokal lønnspolitikk.
2. De samlede vilkår avtalt i tidligere protokoller og arbeidsavtaler kan ikke endres til ugunst for den ansatte, uten enighet mellom partene.

Til støtte for sine påstander har PF anført:

(vedleggene det vises til er vedlegg til stevning)

Innledning

2018 var året for et hovedoppgjør i de årlige lønnsforhandlingene jf. HTA 2.5.1. I de sentrale forhandlingene på vårparten ble det besluttet en generell lønnsøkning på 2,8 % med en fordeling mellom generelle tillegg og lokale avsetninger. 1,25 % av lønnsmassen ble gitt på sentrale tillegg, blant annet til kronetillegg på lønnstrinn. 1,9 % av lønnsmassen ble avsatt til lokale forhandlinger med forhandlingsfrist 31. oktober 2018. Denne forhandlingsfristen ble utsatt grunnet tvistet av Norsk Tjenestemannslag (NTL). Tvisten ble behandlet i Statens Lønnsutvalg (SLU) som avga sin kjennelse 3. desember hvor det endelig ble besluttet at lønnsputten skulle delegeres til delegert nivå (i dette tilfellet til Vest politidistrikt) etter lønnsmasse. Ny frist for lokale lønnsforhandlinger ble satt til 28. februar 2019. Den økonomiske rammen for Vest politidistrikt var på kr. 12 821 015,-.

Det har i Vest Politidistrikt vært ført forhandlinger etter Hovedtariffavtalens 2.5.1.

Forhandlingene hadde virkning 1/7-2018, men ble påbegynt først 5/2-2019.

Forhandlingene ble avsluttet med uenighet mellom PF og arbeidsgiver 27.02.19. *(vedlegg 1 protokoll HTA §2.5.1 Vest PD)*

Den 25.mars og 1.april 2019 ble det avholdt forhandlinger på forhandlingssted, i Politidirektoratets (POD) lokaler, jf. HTA 2.7.1. Partene kom heller ikke her til enighet. *(Se vedlegg 2 Protokoll fra forhandlinger i POD)*

PF varslet, innen fristen, at saken ble brakt inn for SLU. *(Se vedlegg 3)*

Bakgrunn

Forhandlingene etter HTA 2.5.1 i Vest PD har på flere punkter vært ført i strid med Hovedavtalens bestemmelser om gjennomføring av forhandlingene. Partene hadde et forberedende møte den 9/1.2019 der man gikk gjennom forhandlingsreglene og nedtegnet en enighet rundt disse. *(Se vedlegg 4, referat forberedende møte Vest PD)*.

PF mener det er særlig tre forhold som alle hver for seg er brudd på Hovedtariffavtalen, og/eller allmenn avtalerett.

1. PF anfører at omlegging av funksjonstillegg fra lønnstrinn til kronetillegg er å sette arbeidstakere ned i lønsvilkår og representerer et brudd på lovlig inngåtte arbeidsavtaler og protokollerte minstelønnsnivåer (MLA) samt er et brudd på etablert lønnspolitikk som ikke kan gjøres uten enighet i forhandlinger

2. PF anfører at det ikke har funnet sted reelle forhandlinger i fellesmøter i Vest politidistrikt etter fremleggelse av "Tilbud 3", og at arbeidsgiver har utformet "Tilbud 4" uten at det har vært ført forhandlinger i fellesmøte jf. HTA 2.6.3 nr. 2 og uten å være i tråd med enigheten i forberedende møte.
3. Arbeidsgiver beregner en fiktiv kostnad til fratrukk fra lokal pott på lønnsjusteringer som allerede er avtalt ved forhandlinger etter HTA 2.5.3 eller justert etter HTA 2.5.5 i tidsrommet 1/7 og 5/2 (oppstart av lokale forhandlinger). I begge tilfeller er lønnsjusteringen allerede finansiert fra budsjettet til Politimesteren. Ved å gjøre dette blir ikke den økonomiske rammen i oppgjøret benyttet, jf. HTA 2.6.3 nr. 7.

Begrunnelse

1. Brudd på arbeidsavtaler og avtaler om minstelønn for en funksjon(MLA)

I et antall protokoller fra tidligere oppgjør har partene i Vest Politidistrikt avtalt minstelønnsalternativ på tidligere A-tabellen knyttet til funksjoner i distriktet. (Se vedlegg 10, oversikt over avtalte minstelønnsnivåer) Dersom dette bestrides av motparten eller SLU ønsker det, kan kopier av protokollene fremskaffes. Arbeidsgiver i Vest PD har ønsket seg å omgjøre allerede avtalte minstelønnsnivå jmf. HTA 2.5.4, d, fra lønnstrinn på Hovedlønnstabellen til kronetillegg. Dette er gjort i tilbudene fra arbeidsgiver ved at ansatte er fratatt lønnstrinn og har fått kronetillegg. (*se vedlegg 5,6,7 og 8, arbeidsgivers tilbud i excelark*).

Dersom arbeidsgiver hadde ønsket å legge et kronetillegg på enkelte funksjoner i distriktet på toppen av de lønnsnivåer som allerede finnes i Vest Politidistrikt og PF hadde ønsket at det i stedet var lønnstrinn på Hovedlønnstabellen, hadde man stått overfor en interessekonflikt som må finne sin løsning ved forhandlinger.

I dette tilfellet har arbeidsgiver ønsket å gi et kronetillegg til spesifikke funksjoner i Vest Politidistrikt og samtidig fjerne lønnstrinn de allerede har avtalt seg til gjennom forhandlingsresultat/protokoller fra tidligere oppgjør og inngåtte arbeidsavtaler.

For eksempel har man etter 1/7-2018 ved ansettelse bundet seg til et lønnsnivå i arbeidsavtalen som man med tilbakevirkende kraft går vekk fra i tilbud 4. Man kan ikke, uten enighet med den ansatte, gå vekk fra et avtalt lønnsnivå ved ansettelse.

Eksempel: Kaveh Roshanfekr Mokri er ansatt i Vest PD som politibetjent 3. i hans arbeidsavtale er han ansatt i stillingskode 1461, lønnstrinn 54. (*Se vedlegg 9, arbeidsavtalen til Kaveh Roshanfekr Mokri*) I protokollen står han med -3 lønnstrinn og ltr 51. Han står også oppført med et kronetillegg.

PF mener man ikke kan sette arbeidstakere ned i lønnsvilkår, selv ved enighet med en fagforening. Mye taler for at dette kun kan gjøres ved samtykke fra den enkelte, selv da skal dette skje uten press på den ansatte og bare dersom bedriften står i fare for å måtte legge ned driften.

Det samme er tilfellet ved lønnsforhandlinger etter 2.5.3 eller tidligere års 2.5.1. Man har gjort avtale ved forhandlinger etter 2.5.3/2.5.1 om et lønnsnivå, som man går vekk fra i tilbud 4. (*se vedlegg 10, oversikt over avtalte MLA*)

Eksempel: Jarle Rørdal er i protokoll fra forhandlinger etter HTA 2.5.3 den 15/8 og 23/8-2018 oppnormert til Politiførstebetjent SKO 1455 i lønnstrinn 61. I tilbud 4 er han satt ned til lønnstrinn 54. (Se vedlegg 11 protokoll fra 2.5.3 forhandlinger Vest PD, nederst på side 7)

Prinsippet om at avtaler skal holdes (pacta sunt servanda) innebærer at partene kan kreve avtalen oppfylt etter sitt innhold. I Norske Love av 15. april 1687 art. 5-1-1 er prinsippet gjort til norsk lov med følgende ordlyd:

”En hver er pligtig at efterkomme hvis hand med Mund, Haand og Segl lovet og indgaaet haver”.

PF anfører at arbeidsgiver i Vest PD er bundet av gyldige protokoller og arbeidsavtaler, og ikke ensidig kan endre tidligere protokoller/arbeidsavtaler ved å fjerne avtalte lønnstrinn, øvrige vilkår eller goder. Man kan i vurderingen av om man har endret lønnsvilkårene til det dårligere ikke utelukkende se hen til summen på kronetillegget og sammenligne dette med summen i kroner som lønnstrinnene utgjør. Like viktige vilkår er; regulering av funksjonstillegget, sentrale justeringer av lønnstrinn, eller om det får innvirkning på beregning av overtid, turnustillegg, og om det er pensjonsgivende. I innledning viste vi til at en del av tillegget i det sentrale oppgjøret ble brukt på å justere opp verdien av det enkelte lønnstrinn, en justering som nå blir tatt fra dem.

Innføring av kronetillegg i stedet for funksjonstillegg med lønnstrinn har vært diskutert ved flere anledninger under forhandlingene, samt vært tema i mail fra PF Vest til Aglen. Nettopp de vilkår som gjør lønnstrinn på Hovedlønnstabellen til bedre enn kronetillegg var tema i disse samtalene og i mailen. (Se vedlegg 12, mail av 21. februar 2019)

2. Ikke ført reelle forhandlinger i plenum mellom tilbud 3 og 4.

Politiets Fellesforbund (PF) anfører at det ikke er ført reelle forhandlinger mellom arbeidsgivers tilbud 3 og arbeidsgivers tilbud 4, og vi viser i særdeleshet til at arbeidsgiver har forhandlet i særsmøter og lagt fram tilbud uten at det har vært ført forhandlinger i fellesmøter. Vi anser dette som brudd på HTA 2.6.3. nr. 2 og et brudd på den enighet man nedtegnet i referat fra forberedende møte. (se vedlegg 4)

Det følgende er sitat fra referatet fra forberedende møte i Vest PD (punktene som omhandler fellesmøter har vi uthevet):

«3.1 Føringer av forhandlingene jf. HTA 2.6.3

- *Det må settes av tilstrekkelig tid.*
- **Forhandlingene føres i fellesmøter, utgangspunkt i (sentral) lønnspolitisk handlingsplan.**
- **Særsmøte. Det åpnes for særsmøter og det skal være åpenhet når de avholdes, samt resultatet av særsmøte blir orientert om til hele gruppen.**
- *Første tilbud – hvor stor del av potten skal ut. Arbeidsgiver ønsker å vise en profil/retning og ønsker å legge ut 70 % av potten i første tilbud. Unio, YS Stat. LO Stat ved NTL ønsker 70 %, mens LO Stat ved FO ønsker 60 %. Det ble enighet om at det i første tilbud skal legges ut på ca 70 % og tilbudet skal gjenspeile organisasjonene og arbeidsgivers krav.*
- *Partene argumenterer for sine prioriterte krav, samt gir sitt syn på de fremsatte krav.*
- *Lønnstillegg gis som individuelle og/eller gruppetillegg.*
- *Partene har felles ansvar for at den økonomiske rammen er benyttet og at avtalte føringer er fulgt.*
- *Ingen kan forhandle sin egen lønn.*
- *Evalueringsmøte etter at forhandlingene er gjennomført.»*

Det er ikke galt å gjennomføre sær møter, det kan i mange tilfeller føre til nødvendig fremdrift. Men mellom tilbud 3 og tilbud 4 har innholdet fra arbeidsgivers sær møter med de ulike partene ikke blitt fremlagt i plenum. Forhandling om endringer i tilbud 3 har ikke vært tema i plenumsmøte. Endringer som følge av sær møter med de ulike partene ble første gang presentert av arbeidsgiver i tilbud 4.

Forhandlingsdag 3 (22/2-2019) startet med et plenumsmøte der PF umiddelbart ba om sær møte med arbeidsgiver hvor PF ønsket hele PF's delegasjon og hele arbeidsgivers delegasjon tilstede. Tema i dette møte var å unngå at forhandlingene skulle ende med uenighet. Etter dette sær møte gikk PF til eget grupperom for å arbeide videre med arbeidsgivers tilbud 3 og de signaler PF fikk i sær møte angående arbeidsgivers ønske om å omgjøre til kronetillegg, og hvordan dette kunne løses sett opp mot allerede inngåtte arbeidsavtaler og gyldige forhandlingsresultat.

PF ble derfor svært overrasket over at forhandlingsleder på arbeidsgiversiden, uten at det hadde vært i forhandlinger i løpet av tredje forhandlingsdag, oppsøkte PF og orienterte om at han nå har sendt ut tilbud 4. PF mottok på epost, tilbud 4 (*se vedlegg 8*) den 22.02.19 kl. 1507.

3. Den økonomiske rammen i oppgjøret er ikke benyttet slik HTA § 2.6.3 nr. 7. beskriver at den skal.

HTA 2.6.3 nr. 7. slår fast at alle partene er ansvarlig for at potten benyttes. Dette har ikke skjedd i Vest PD under de lokale forhandlingene.

Arbeidsgiver beregner en fiktiv kostnad til fratrukk fra lokal pott på lønnsjusteringer som allerede er avtalt ved forhandlinger etter HTA 2.5.3 eller justert etter HTA 2.5.5 i tidsrommet 1/7 og 5/2 (oppstart av lokale forhandlinger). I begge tilfeller er lønnsjusteringen allerede finansiert fra budsjettet til Politimesteren. Ved å gjøre dette blir ikke den økonomiske rammen i oppgjøret benyttet, jf. HTA 2.6.3 nr. 7.

Partene i Vest PD har siden 01.07.18 gjennomført flere IDF-møter der det har blitt enighet i forhandlinger om oppjustering i lønn. Det har også skjedd en rekke oppnormering av stillingskode med lønnsendring etter ansettelse, HTA 2.5.5. Et svært viktig element ved enigheten (og selve grunnen til at arbeidsgiver har siste ord på disse hjemlene) er at lønnsendringen finansieres fra Politimesterens budsjett. Dette understøttes av HTA der 2.5.1 er det eneste punktet hvor det sentralt settes av midler. Alle andre lønnsendringer er avhengig av finansiering fra virksomhetens budsjett. Dette mener vi understøttes av at Politimesteren har stor grad av styring på lønnsfastsettelse etter 2.5.3 nr. 2, der arbeidsgivers siste tilbud skal gjelde og 2.5.5 som ikke er en forhandlingssak med foreningene.

Dersom man legger til grunn lønnsdata per 01.07.18 når man skal beregne kostnaden lønnsendringene skal ha fra potten på lokalt oppgjør og det er gjort lønnsendringer i mellomtiden på 2.5.3 og 2.5.5, vil man i praksis flytte finansieringen av allerede inngåtte avtaler fra budsjett til lokal pott. Dette mener PF ikke er riktig. En avtale er en bindende forpliktelse mellom parter som ikke kan brytes. Avtalene fra forhandlinger i IDF-møte innebærer at finansieringen skjer fra virksomhetens budsjett.

Illustrasjon/tenkt eksempel: Ansatt NN har lønnstrinn 48 den 1/7-2018. Den 1/10-2018 fremmes et krav på HTA 2.5.3 på at NN skal ha nytt lønnstrinn 50, med virkning fra samme dato. Noe han får. Den 5/2 forhandles det etter HTA 2.5.1 der samme ansatt NN ønskes løftet til lønnstrinn 52. Kostnaden for dette er i realiteten 52ltr-50ltr=2ltr. Men siden den kalkulatoren/excelarket arbeidsgiver benytter seg av tar utgangspunkt i hvilket lønnstrinn NN hadde den 1/7, nemlig 48, beregnes kostnaden i kalkulatoren/excelarket til å være 52ltr-48ltr=4ltr. Men dette er altså ikke

korrekt da to av lønnstrinnene allerede skal være finansiert over Politimesterens budsjett i henhold til avtale på IDF 1/10-2018.

Det er ingen uenighet om at virkningstidspunktet for lokalt oppgjør er 01.07.18. Imidlertid er virkningstidspunkt og beregning av kostnader fra potten på lokalt oppgjør ikke det samme. Det lar seg gjøre å ha virkningstidspunkt 01.07.18 og samtidig komme frem til en enighet om hvordan man skal beregne kostnader under lokalt oppgjør.

Saksøkte – Politidirektoratet – har nedlagt følgende påstand:

Krav fremmet av Politets Fellesforbund etter HTA 2.5.1 imøtekommes ikke. "Tilbud 4" er å anse som det endelige forhandlingsresultatet.

Til støtte for sine påstander har Politidirektoratet anført:

(vedleggene det vises til er vedlegg til tilsvaret)

1. INNLEDNING

Det vises til stevning fra Politiets Fellesforbund (PF) datert den 2. mai 2019.

Saken er bragt inn for Statens lønnsutvalg (SLU) da PF mener det ikke er ført reelle forhandlinger under lønnsforhandlingene etter HTA § 2.5.1 2018, i Vest Politidistrikt (Vest), samt at forhandlingene har vært ført i strid med bestemmelser om gjennomføring av forhandlingene, nedfelt i HTA. Videre er forhandlingene ført i strid med "allmenn avtalerett".

Politidirektoratet (POD) har bemerkninger til PFs faktiske fremstilling av saken. Dette vil bli nærmere belyst i tilsvarets punkt 2, nedenfor.

Slik POD oppfatter saken har PF gått til brudd på et forhold som omfattes av en interessetvist, altså forståelsen av HTA. Statens lønnsutvalg kan etter PODs syn, kun ta stilling til om det er ført reelle forhandlinger og om forhandlingene er ført i strid med reglene om forhandlinger i HTA.

At forhandlingene skal være "reelle" følger av tariffavtalesystemet i statlig sektor i sin helhet.

I sin stevning nedlegger PF tre anførsler:

- 1. Forslag om å konvertere funksjonstillegg angitt som lønnstrinn til kronetillegg medfører lønnsreduksjon for medarbeidere i strid med ansettelsesavtaler og brudd på protokollerte minstelønnsnivåer.*
- 2. Det har ikke blitt ført reelle forhandlinger i fellesmøter etter fremleggelse av "tilbud 3" og at "tilbud 4" således er fremsatt uten at det er ført reelle forhandlinger i fellesmøte.*

3. Arbeidsgiver beregner en fiktiv kostnad ved fratrekk på lokal pott slik at kostnader ved foregående HTA § 2.5.3-forhandlinger i realiteten finansieres av pott for HTA 2.5.1.

POD imøtekommer ikke kravet fra PF da det etter PODs oppfatning er ført reelle forhandlinger og heller ikke foreligger andre mangler ved forhandlingen. Etter dette skal arbeidsgivers "tilbud 4", legges til grunn som endelig forhandlingsresultat. Øvrige forhandlingsparter er enig i dette.

2. NÆRMERE OM SAKEN

Til stevningens anførsel nr. 1

PF anfører at flere medarbeidere vil tape lønnsmessig dersom funksjonstilleggene omgjøres fra lønnstrinn til kronetillegg og at en slik omgjøring ikke kan finne sted med mindre partene blir enige om det, jf. HTA § 2.5.4 bokstav d. POD er ikke uenig forståelsen av denne bestemmelsen. POD er imidlertid uenig i faktumsfremstillingen og mener det ble ført reelle forhandlinger også på dette punktet og forhandlingene ble for øvrig gjennomført i henhold til bestemmelsene i HTA. POD mener også at en slik ordning kan gjennomføres dersom partene er enige om det, da ingen medarbeidere har tapt på omgjøringen.

I prosesskrift utarbeidet av PF Vest (PFV) heter det at PFV etter oversendelse av arbeidsgivers "tilbud 3" oversendte krav til skisse for "tilbud 4", herunder også et forslag til protokolltilførsel hva gjaldt arbeidsgivers forslag om omgjøring av funksjonstilleggene fra lønnstrinn til kronetillegg (vedleggets side 8 og 9):

" (...) Merk også at:

Vedlagt protokoll fra PF Vest forutsetter følgende protokollmerknad knyttet til kronetillegg i tillegg til nye etablerte gulv for de respektive SKO jfd et som fremkommer i regnearket.

Kronetillegg:

En del etablerte lønnstillegg og funksjonstillegg blir i dette lønnsoppgjøret omgjort til Kronetillegg. Ingen ansatte skal tape penger ved omgjøring av eksisterende lønnstrinn til Kronetillegg. Dersom slik utilsiktet feil oppstår skal arbeidsgiver kompensere dette med økt Kronetillegg. Kronetillegg skal reguleres med foregående års lønnsvekst i Norge, jf. teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU), med virkning fra 1. mai hvert år (første gang 1. mai 2019, med 2,8 %). Kronetillegg skal legges som grunnlag for beregning av timelønn ved overtid, kveldstillegg, nattillegg og andre tilsvarende tillegg. Kronetillegg skal være pensjonsgivende som fast lønn, jf. A-tabellen.

Sees i morgen!"

Vedlegg 1: Prosesskriv til PF, Brudd i årlige forhandlinger jf HTA § 2.5.1, lønnsoppgjøret Vest politidistrikt 2018, datert den 12.03.2019.

E-post med skisse og protokolltilførsel ble sendt fra PF til arbeidsgiver den 27. februar kl. 08.43.

Etter en naturlig språklig forståelse av ordlyden i PFs forslag til protokolltilførsel var det naturlig for Vest å anta at omgjøring av funksjonstillegg fra lønnstrinn til kronetillegg fremdeles var noe PF ønsket å forhandle om. PFVs ovennevnte forslag til protokolltilførsel om omgjøring til kronetillegg viser nettopp at dette har vært gjenstand for reelle

forhandlinger. Det vises videre til avslutningen i e-post fra PFV sitert ovenfor. Det er vanskelig å tolke "*Sees i morgen!*", som noe annet enn et uttrykk for forhandlingsvilje fra PFVs side på dette punktet.

Vest besvarte de premissene PFV hadde fremsatt i e-posten ved å redusere antall medarbeidere som ville bli berørt av endringen – noe som er nok ett uttrykk for reelle forhandlinger.

I stevningen er lønnsnedgangen arbeidsgivers forslag til løsning ville medført eksemplifisert ved å vise til ansettelsesavtalen til Kaveh Roshanfekar Mokri og protokoll fra forhandlinger etter HTA § 2.5.3 for Jarle Rørdal. Begge disse ville etter PFs syn, ha tapt lønn dersom arbeidsgivers "tilbud 4" legges til grunn.

Ved en nærmere gjennomgang ser man at er ytterligere åtte medarbeidere som har lønnstrinnene nedfelt i sine ansettelsesavtaler:

144454		Vest pd	-3
158393		Vest pd	-1
163147		Vest pd	-1
163397		Vest pd	-1
163416		Vest pd	-1
163611		Vest pd	-1
164058		Vest pd	-1
164159		Vest pd	-1

POD erkjenner at ansettelsesavtalene på dette punkt er noe upresise, da det ikke her fremkommer hvilke lønnstrinn som knytter seg til fungeringstillegget og hvilke lønnstrinn som utgjør grunnlønnen. Lønnsforhandlingene tok blant annet nettopp sikte på å rydde i dette ved at det ble gitt kronetillegg slik at differensieringen ble tydeligere.

Partene var enige om at en slik opprydning var fornuftig og det var ikke arbeidsgivers intensjon at noen medarbeidere skulle tape på omgjøringen. I henhold til vedlagte protokoll er det heller ingen som har tapt på dette da kronetillegget for alles vedkommende ligger høyere enn de aktuelle lønnstrinnene og kronetilleggene blir også regulert på lik linje med lønnstrinnene fremover i tid. Dette medfører altså at alle kommer bedre ut og ingen taper på dette, verken i år eller årene fremover. Denne løsningen er således ikke i strid med verken forhandlingsreglene i HTA eller prinsippet om reelle forhandlinger.

I "tilbud 4" er videre antall medarbeidere som berøres av omgjøringen redusert fra 177 i "tilbud 3" til 136. Dette viser at Vest var i bevegelse hva gjaldt antallet som ble berørt av en slik omlegging.

Det er derfor ikke riktig at det ikke er ført reelle forhandlinger på dette punktet og forhandlingene har heller ikke vært ført i strid med hovedavtalens bestemmelser om gjennomføring av forhandlingene. PFs forslag til protokolltilførsel gir klart uttrykk for at det var forhandlingsvilje vedrørende omleggingen. Det samme gjør arbeidsgivers justeringer fra "tilbud 3" til "tilbud 4", og potten er brukt opp.

Hvorvidt omgjøring fra lønnstrinn til kronetillegg er i strid med den enkeltes ansettelsesavtale, beror på en tolkning av de angjeldende ansettelsesavtalene. Spørsmålet ligger utenfor det SLU kan ta stilling til.

Til stevningens anførsel nr. 2

Av stevningen fremkommer det at PF mener det ikke er ført reelle forhandlinger i fellesmøter etter fremleggelse av "tilbud 3" og at "tilbud 4" således er fremlagt uten at det har vært ført forhandlinger i fellesmøte.

Det fremkommer av e-post korrespondanse mellom øvrige parter og Vest at alle er enige om at "tilbud 4" er fremlagt. Forhandlingsprotokollen er undertegnet av alle parter, foruten om PFV. Alle utenom PFV er således enige om at "tilbud 4" skal legges til grunn som forhandlingsresultat.

Vedlegg 2: E-post korrespondanse mellom tjenestemannsorganisasjonene og Vest.

Vedlegg 3: Protokoll, datert den 27. februar 2019.

Etter fremleggelse av "tilbud 3" møttes partene på nytt i fellesmøte. PFV ga uttrykk for at de ikke var klare til å forhandle og ba om sær møte med arbeidsgiver. Begge parter er omforente om at det var PFV som ba om sær møtet. I sær møtet ga arbeidsgiver uttrykk for at det burde være mulig å komme til enighet, men at det ville være noen utfordringer som måtte løses før enighet kunne oppnås. Hva gjaldt konvertering av de ovennevnte funksjonstilleggene til kronetillegg, ga arbeidsgiver uttrykk for at det var mulig å enes om hvor store de ulike kronetilleggene skulle være.

Etter fellesmøtet møttes alle partene igjen i fellesmøte og Vest redegjorde for sær møtet med PFV. Partene tilkjennega sine synspunkter på "tilbud 3".

Det ble også avtalt at arbeidsgiver skulle utarbeide et nytt tilbud. Det var tett dialog mellom partene i forbindelse med utarbeidelse av "tilbud 4", jf. den foran nevnte e-post fra PFV i vedlegg 2.

"Tilbud 4" ble oversendt organisasjonene pr. e-post den 22. februar. Arbeidsgiver så at det ikke ville være mulig å slutføre forhandlingene innen arbeidsdagens slutt, og ba derfor om at partene skulle møtes på nytt den 27. februar, slik partene hadde blitt enige om i forberedende møte.

Vedlegg 4: Referat fra forberedende møte, datert onsdag 9. januar 2019.

Den 22. februar meddelte PFV Vest per e-post at de ønsker å bryte forhandlingene.

Vedlegg 5: E-post fra PFV til Vest, datert den 22. februar.

I e-posten ble det også meddelt at PFV velger å legge "tilbud 3" til grunn for bruddet. Partene møttes på nytt den 27. februar. Alle, utenom PF var enige om at arbeidsgivers "tilbud 4" skulle legges til grunn som forhandlingsresultat og undertegnet protokoll fra forhandlingene.

Ad. PFs anførsel nr. 3

PF mener Vest urettmessig har brukt midler fra forhandlingspotten etter HTA § 2.5.1 for å finansiere lønnsjusteringer som tidligere er foretatt med hjemmel i HTA § 2.5.3, samt at dette er et brudd på reglene i HTA.

Det er uklart hvorfor PF mener dette medfører at dette er et brudd på HTA, men anførselen kan uansett ikke føre frem. Dette er en direkte konsekvens av at det er medarbeidernes lønn pr. 1. juli som legges til grunn for de årlige lønnsoppgjørene. Eventuelle lønnsendringer som foretas i tidsrommet mellom 1. juli og når lønnsforhandlingene reelt sett avholdes, vil derfor ikke synliggjøres. Dette får en forsterket effekt når lønnsoppgjørene blir grundig forsinket slik som var tilfellet for 2018-oppgjøret på LO, YS og Unio-området i Politi -og lensmannsetaten. Det foran nevnte vil også være konsekvensen for alle medarbeidere i staten på denne avtalen, som alle blir berørt av samme virkningstidspunkt.

3. NÆRMERE OM SAKENS RETTSLIGE SIDER

Fra PFs side er det anført at det ikke er ført reelle lønnsforhandlinger:

Ad. PFs anførsel nr. 1

POD er ikke enig i at denne anførselen kan tas til inntekt for at det ikke er ført reelle forhandlinger mellom partene eller at forhandlingene på dette punkt strider mot bestemmelser om gjennomføring av forhandlingene i HTA. Som gjennomgangen over viser, var PFV og arbeidsgiver i dialog vedrørende dette mellom "tilbud 3" og "tilbud 4". Dette ved at PFV presenterte sine premisser for enighet rundt omdannelse av fungeringstillegg fra lønnstrinn til kronetillegg i e-post av den 27. februar, og arbeidsgiver reduserte antallet som ville bli berørt av omgjøringen fra "tilbud 3" til "tilbud 4". Dette viser at konverteringen fremdeles var forhandlingsgjenstand mellom partene og dersom partene ikke skulle ha kommet til enighet om konverteringen, slik anvendelse av HTA § 2.5.4 d forutsetter, ville det fremdeles ha vært ført reelle forhandlinger i tråd med forhandlingsreglene i HTA frem til uenigheten eventuelt oppsto. Å være uenige er ikke det samme som at det ikke er ført reelle forhandlinger. Når temaet har vært behandlet i forhandlingene og posisjonene er endret underveis, nettopp som følge av de reelle forhandlingene som er ført i tråd med bestemmelsene i HTA, er det vanskelig å se grunnlaget for påstanden til PF.

Hvorvidt en slik endring som konvertering til kronetillegg er i strid med den enkeltes ansettelsesavtale eller ei, er som nevnt ovenfor, noe som ligger utenfor det SLU skal ta stilling til.

Ad. PFs anførsel nr. 2

PF anfører i sin stevning at det ikke er ført forhandlinger i fellesmøte mellom arbeidsgivers "tilbud 3" og "tilbud 4", jf. HTA § 2.6.3 nr. 2, og at dette medfører at det ikke er ført reelle forhandlinger. At forhandlingene som hovedregel skal foregå i fellesmøter er også nedfelt i referat fra forberedende møte mellom partene.

Vest og PFV er ikke enig i faktumsfremstillingen på dette punkt. Vest mener partene møttes i etterkant av sær møtet som ble avholdt i forbindelse med "tilbud 3" og at det her ble redegjort for temaene som hadde vært gjenstand i sær møtet. At det ble ført reelle forhandlinger i plenum i etterkant av "tilbud 3", understøttes for øvrig av alle andre parter da disse er enige om at det er "tilbud 4" som skal legges til grunn som resultat av

lønsforhandlingene, jf. vedlegg 2 og 3. Det har formodningen mot seg at forhandlingenes øvrige parter skulle akseptert "tilbud 4" uten at det ble ført forhandlinger mellom tilbud 3 og 4.

Videre har forhandlingene i Vest foregått med en kombinasjon av fellesmøter og særmøter. Denne løsningen har alle parter vært enige om, jf. vedlegg 4. Praksisen er ellers i tråd med slik det alltid har vært forhandlet i Vest. Denne løsningen avviker heller ikke fra forhandlingsløp slik dette for øvrig praktiseres mellom partene i staten. Til sist er denne praksisen i tråd med reglene i HTA § 2.6.3 nr. 2 og 3 da disse bestemmelsene nettopp legger opp til den ovennevnte kombinasjon av fellesmøter og særmøter- dersom partene er enige om det.

I ARD 1983 s. 252 heter det om reelle forhandlinger:

"(...) Arbeidsretten har etter dette kommet til at bedriften har oppfylt sin forhandlingsplikt etter tariffavtalens § 7. Den har som foran nevnt vært innkalt til forhandlingsmøte, fremlagt et lønnstilbud og opplyst hvilke kriterier tilbudet var basert på. Arbeidstakernes forhandlingsgruppe har således fått det nødvendige grunnlag til å kunne ta opp forhandlinger om lønnsfastsettelsens kriterier (...)"

Dersom denne forståelsen av hva som er reelle forhandlinger legges til grunn, er det ført reelle forhandlinger i denne saken da det både er innkalt til forhandlingsmøter, fremlagt tilbud og opplyst hvilke kriterier Vests tilbud er tuftet på. I vårt tilfelle har det som gjennomgangen viser, vært mye mer samhandling og bevegelser enn ovennevnte vurdering legger til grunn at representerer reelle forhandlinger. Det at PFV ikke har vært enig i arbeidsgivers forslag til løsninger, eller nekter for at de i det hele tatt har fått dette presentert i fellesmøte, selv om det etter det POD erfarer er sikkert at i alle fall deler av forhandlingsdelegasjonen var tilstede i fellesmøtet da det ble informert om at "tilbud 4" ville bli sendt ut, er ikke ensbetydende med at det ikke har vært ført reelle forhandlinger og PF kan således ikke høres med denne påstanden. Det er også slik at det er arbeidsgivers siste tilbud som er bruddgrunnlag. En part kan ikke ensidig velge å gå til brudd på et tidligere tilbud.

Ad. PFs anførsel nr 3.

PF mener Vest urettmessig har brukt midler fra forhandlingspotten etter HTA § 2.5.1 for å finansiere lønsjusteringer som tidligere er foretatt med hjemmel i HTA § 2.5.3, samt at dette er i strid med hva som menes med reelle forhandlinger.

Denne praksisen er verken forbudt, i strid med reglene om gjennomføring av lønsforhandlingene i HTA, eller at det skal føres reelle forhandlinger. Tvert imot er dette en konsekvens av virkningstidspunkt for forhandlingene og at partene har forhandlet 2.5.3 i perioden mellom forhandlingstidspunkt og virkningstidspunkt. Det presiseres at det er ført mange flere forhandlinger etter 2.5.3 enn de som også berøres av denne påstanden. Dette er således ikke noe arbeidsgiver har spekulert i, men et resultat av summen av forhandlingene.

PF sendte 5. juni følgende kommentar til PODs tilsvaer:

Innledning

Politiets Fellesforbund har lest Politidirektoratets tilsvaer og ønsker å komme med noen kommentarer. Dette for ytterligere klargjøre misforståelser og avdekke uenigheter som SLU

kan ta stilling til.

Kommentar til anførsel 1.

PF Vest har forhandlet om omgjøring av lønnstrinn til kronetillegg, noe PF har dokumentert ved å vedlegge korrespondanse om temaet. Dette er ikke omstridt. Forhandlingene tok sikte på å likestille reguleringen av kronetillegg med regulering av lønnstr inn, noe som etter PF`s syn er avgjørende for at man skal kunne erstatte lønnstrinn med kronetillegg. Dersom man ikke likestilte reguleringene og øvrige vilkår som ellers ville gjort lønnstrinn til et bedre lønnsvilkår, kunne man heller ikke gjort om lønns trinn til kronetillegg. Det ville da rent faktisk være å sette ned ansatte i lønnsvilkår, selv om krone summen per i dag er lik eller høyere enn verdien av dagens lønnstrinn.

Til tross for at partene har forhandlet om dette, er de nødvendige vilkårene om regulering og virkning ikke medtatt i arbeidsgivers tilbud/protokollen. Politidirektoratets tilsvaer ser ut til å legge til grunn at protokollen inneholder disse regulerings-elementene. «Kronetilleggene blir også regulert på lik linje med lønnstrinn fremover i tid» skriver Politidirektoratet i sitt tilsvaer. Det staar ingenting om dette i protokollen. Hvordan skal partene kunne vite hva som gjelder naar det hevdes forutsetninger som ikke staar beskrevet i protokollen?

Naar reguleringene/øvrige vilkaar ikke er med i siste tilbud/protokollen mener PF at arbeidsgiver setter ansatte ned i lønnsvilkår i strid med arbeidsavtaler og tidligere avtalte protokoller. Dessuten er PF klar pa at tidligere avtaler kun kan endres ved enighet. Bare en enighet mellom partene kan en dre tidligere enighet i protokoll, dersom man ikke blir enig ma tidligere enighet legges til grunn. Direktoratet bestrider ikke at det er i strid med gjeldene avtalte MLA i tidligere protokoller. Vi anser derfor at det er enighet om at a sette ned ansatte i lønnstrinn er i strid med tidligere avtalte MLA.

PF kan heller ikke se at det i protokollen er gjort avtale om at kronetillegg skal erstatte lønnstrinn naar det gjelder funksjonstillegg i fremtiden. Det er verken i siste tilbud eller i bruddprotokollen gjort avtale om at gamle protokoller ikke gjelder, eller hva som skal gjelde i fremtiden.

Uten enighet pa dette punktet vil Vest PD ha en blanding av kronetillegg og lønnstrinn som funksjonstillegg og en veldig rotete og uoversiktlig lønnspolitikk. Stikk i strid med intensjonen som arbeidsgiver hevder a ha for a omgjøre fra lønnstrinn til kronetillegg og stikk i strid med intensjonen bak lokal lønnspolitikk der noe av hensikten er a skape forutsigbarhet rundt lønn og karriereveier. Partene er aabenbart ikke ferdig forhandlet pa dette punktet og bør få muligheten til a løse dette sammen.

Politidirektoratet hevder at problemstillingen i vaar anførsel 1 beror pa en tolkning av arbeidsavtalen og derfor faller utenfor SLU virkeomraade. PF ser at formuleringen i stevningen ikke er helt presis. Det er et brudd pa arbeidsavtalen, men det PF ønsker at SLU tar stilling til er at vi mener det er feil bruk av HTA a sette noen ned i lønnsvilkår. Det a sette noen ned i lønnsvilkår er ikke et avvirkemidlene i HTA 2.5.4. Man har saaledes benyttet et virkemiddel det ikke er hjemmel for.

Kommentar til anførsel 2

Arbeidsgivers tilbud 3 er aldri blir forhandlet i plenumsmøte. Derfor har partene heller ikke akseptert tilbud 3 i plenum. Allikevel oppnaas det enighet med arbeidsgiver og de andre partene i tilbud 4.

Det har åpenbart blitt forhandlet i sær møter, i strid med det partene var enig om i forberedende møte.

Ca. 270 000,- har skiftet eier fra tilbud 3 til 4. YS har blitt tildelt 128 000,- mer fra tilbud 3 til 4.

De øvrige partene har også fått endret sin del av potten. Blant PF sin medlemsmasse er det også flyttet penger. Disse endringene er ikke blitt forhandlet om i fellesmøte etter tilbud 3. Teksten i e-posten fra Aglen med tilbud 4 viser at arbeidsgiver ikke har til hensikt å forhandle om tilbud 4:

"forhåpentligvis siste tilbud"

«inviteres til gjennomgang mandag kl. 1200.»

«parter som aksepterer trenger ikke møte!»

Det legges med andre ord ikke opp til forhandlinger i plenum.

På side 5 i sitt tilsvarende svar skriver Politidirektoratet at partene møttes til fellesmøte og tilkjennegga synspunkter på tilbud 3. Dette er feil. PF fastholder at det ikke ble avholdt plenumsmøte der partene forhandlet eller ga sine synspunkter på tilbud 3. Det ble heller aldri avtalt at arbeidsgiver skulle utarbeide et nytt tilbud, tilbud 4.

Kommentar til anførsel 3

POD argumenterer for at 1/7 er virkningsdato, noe PF har vært enig i hele tiden. Videre hevder POD at fordi virkningsdatoen er 1/7 er de tvunget til å beregne kostnaden på potten ut fra den lønn de ansatte hadde på virkningsdatoen. Dette mener PF er feil og fører til at partene ikke bruker opp potten slik HTA 2.6.3 nr 7 legger føringer for.

«Partene har et felles ansvar for at den økonomiske rammen er benyttet, og at avtalte føringer er fulgt.» Med en slik regnemetode benyttes ikke den økonomiske rammen.

PF stiller spørsmål ved arbeidsgivers motivasjon for sin tilnærming til denne problemstillingen. Det fremstilles som at man styres av teknikaliteter og ikke har annet valg. Dette er ikke korrekt. Det er ikke vanskelig å finne løsninger på problemet. Dette har vært gjort av flere politidistrikter i årets oppgjør. Eksempelvis kan man la vær å ta med ansatte som har fått lønnsøkning etter 1/7 på lokalt oppgjør (noe som har vært den sedvanlige måten å gjøre det på i Vest PD), man kan regne ut summen som er avtalt på IDF forhandlinger etter 1/7 og som vil bli finansiert en gang til og legge denne summen til potten, eller man kan i arbeidsgivers excelark benytte seg av lønnsdata så tett opp til forhandlingene som mulig.

Politidirektoratet beskriver problemstillingen mer komplisert enn den er. Alt man trenger å gjøre er å beregne den reelle kostnaden som skal belastes potten. Dette har ingenting med virkningstidspunktet å gjøre, slik man forsøker å fremstille det. Når man allikevel ikke ønsker å finne løsning på denne problemstillingen i Vest PD, er konsekvensen at arbeidsgiver tar tilbake penger fra potten som de egentlig allerede har finansiert fra politimesterens budsjett og dermed sparer penger.

POD kommenterte 6. juni 19 PFs tilbakemelding på tilsvaret:

Det vises til Politiets Fellesforbunds (PF) "tilsvar til Politidirektoratets tilsvaer", datert den 5. juni 2019. Her knytter PF en rekke kommentarer til PODs tilsvaer og det gjøres presiseringer til deres anførsler slik de fremkommer i stevningen.

POD vil gjøre ytterligere bemerkninger til PFs "anførsel 1":

PF hevder at klausul om regulering av kronetillegg ikke er inntatt i protokollen fra forhandlingene. Dette er ikke riktig og det vises i denne forbindelse til s. 11 i protokollen hvor det heter (vedlegg 3., i PODs tilsvaer):

"Pb 3/2/1 som har funksjonstillegg på 2 lønnstrinn for "politibåttjeneste" erstattes funksjonstillegget på to lønnstrinn med et kronetillegg pålydende kr 15 000,-, i tillegg til justeringer av lønnstrinn.

Pb 3/2/1 som har funksjon som forhandlere erstattes funksjonstillegget på 3 ltr med et kronetillegg pålydende kr 20.000,-, i tillegg til justeringer av lønnstrinn.

Kronetillegg skal reguleres årlig pr. 1. mai tilsvarende prosentvis endring i A-tabellen. Kronetillegg som regnes som fast lønn etter Fellesbestemmelsene § 2, skal være pensjonsgivende og inngår i overtid."

Dette er en forenkling av den protokolltilførselen PF foreslo i sin e-post av 21. februar 2019 (gjengitt i tilsvarets vedlegg 1. s. 8 og 9). Essensen i dette er likevel den samme:

Kronetilleggene *skal* reguleres på årlig basis, tilsvarende de prosentvise endringene i A-tabellen.

Spørsmålet gjelder således ikke nedsettelse av medarbeideres lønn. Ut fra det protokollerte som er sitert ovenfor, skal lønnen skal indeksreguleres hvert år. Videre er kronetillegget som er gitt høyere enn de opprinnelige lønnstrinnene.

PF hevder videre at det i protokollen ikke er gjort avtale om at kronetillegg skal erstatte lønnstrinn når det gjelder funksjonstillegg i fremtiden da det verken i protokollen eller siste tilbud er gjort avtale om at gamle protokoller ikke gjelder, eller hva som skal gjelde i fremtiden.

POD stiller seg uforstående til dette. Protokoll inntatt i tilsvarets vedlegg 3., gjelder på sedvanlig vis, frem til annet besluttes mellom partene i ny protokoll. Dette innebærer også at ovennevnte protokoll på vanlig måte, erstatter eldre protokoller som regulerer de samme forholdene.

Til slutt har PF den 6. juni 2019 sendt følgende bemerkning til PODs kommentarer til ovennevnte:

Politidirektoratet viser i sitt prosess-skriv til protokoll av 27.2.2019 og reguleringer som er beskrevet i denne protokollen.

Dette notatet anerkjenner ikke PF som en protokoll eller utgangspunkt for SLU`s vurdering. Derfor har vi heller ikke lagt ved dette som et relevant vedlegg i vår stevning.

Dette mener vi er Vest PD sitt arbeidsnotat. Det er ikke underskrevet av noen av partene og det var ikke dette skrevet som ble sendt ut som tilbud 4. Tilbud 4 ble sendt ut som en excelfil uten tekst og beskrivelse av reguleringer.

Som arbeidsgiver tidligere har påpekt kan ikke PF Vest velge å legge tilbud 3 til grunn som siste tilbud. På samme måte kan ikke POD legge til grunn at det notatet de kaller protokoll er siste tilbud, det er det ikke. Det er et dokument produsert etter at bruddet var et faktum. Det er vedlegget «tilbud 4» i excelformat som er siste tilbud.

Dette kan selvsagt Politiets Fellesforbund dokumentere ved fremlegg av mail fra Trond Arne Aglen i original som viser at det tilbud 4 i excel-format som er siste tilbud.

Vi bemerker at tilbud 4 i excel-format og «protokoll av 27.2.2019» har store forskjeller. Det er gjort store tekstlige tilføyelser og det er også justert på kronebeløpene i kolonnene. Forskjellen er ikke av akademisk karakter.

Statens lønnsutvalg skal bemerke:

Partene har under den muntlige forhandlingen i Statens lønnsutvalg redegjort for de problemstillinger saken reiser.

For enkelte ansatte er lønnstrinn knyttet til funksjonstillegget inkludert i den lønnen som er nedfelt i deres arbeidsavtale. Når det gjelder stevningens påstand 2 knyttet til dette, viser SLU til at det ligger utenfor Utvalgets kompetanse å tolke den enkelte arbeidsavtale.

Når det gjelder stevningens påstand 1, mener SLU at hele potten ikke er fordelt. Oppgjøret sendes derfor tilbake til forhandlinger mellom partene. Det vises til at det i denne saken er uklart om lønnsjusteringer i perioden 1. juli 2018 – 5. februar 2019 på andre hjemmelsgrunnlag (for eksempel 2.5.3/2.5.5), er belastet 2.5.1. Slike kostnader skal finansieres utenfor potten.

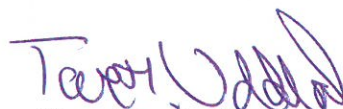
Avgjørelsen er enstemmig.

SLUTNING

Oppgjøret sendes tilbake til forhandlinger på delegert nivå.

Oslo, den 11. juni 2019

Tove Merete Voldbæk

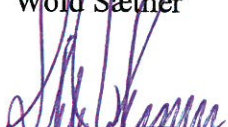

Terese Ulseth

Kristel Heyerdahl

Anne Elisabeth
Wold Sæther

Arne Kr. Hestnes

Brith-Anne Svartsund

Ståle Tangestuen

Atle Gullestad

Randi Stensaker

Tore Leirfall

Roger Matberg